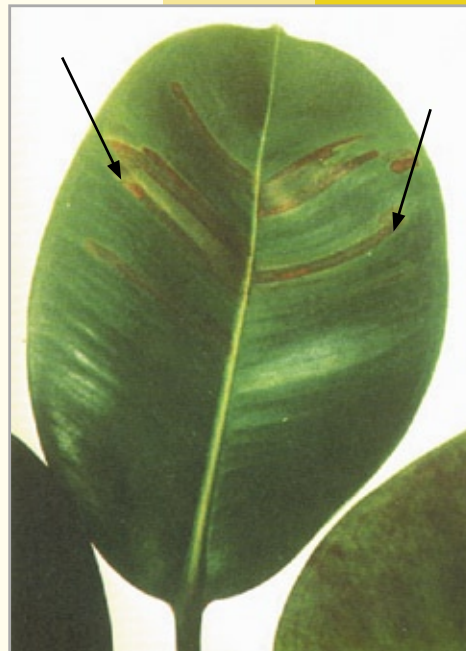

***Aphelenchoides fragariae* (Ritzema Bos) Christie**

Węgorek truskawkowiec

Zdeformowana i skarlłowaciąta roślina truskawki

Liść figowca z przebarwieniami
powstałymi w wyniku żerowania szkodnika

Aphelenchoides fragariae (Ritzema Bos) Christie

Węgorek truskawkowiec

Rośliny żywicielskie: Gatunek polifagiczny. W Polsce najczęściej notowany na truskawce. Ponadto poraża różne rośliny ozdobne (paprocie, lilie, begonie, fiołki) oraz chwasty i rośliny rosnące w stanie naturalnym.

Objawy występowania: Na truskawce i poziomce objawy porażenia najlepiej widoczne są wiosną, słabiej na jesieni, zaś latem prawie całkowicie zanikają. Na tych roślinach wyróżnia się trzy typy objawów uszkodzeń, które w części przypadków są efektem współdziałania nicieni z patogenami roślin (bakteriami, grzybami):

- karłowatość - częściowa lub całkowita redukcja blaszek liściowych; występowanie liści ze skróconymi, kruchymi ogonkami; brak zawiązywania się owoców lub tworzenie się owoców drobnych;
- szydlastość - powstawanie z liści, kwiatostanów i wąsów tworów przypominających szydła;
- kalafiorowatość - zagęszczenie się w środkowej części rozety skróconych i zgrubiałych organów roślinnych.

Na roślinach ozdobnych objawy porażenia występują przede wszystkim na liściach i kwiatach w postaci różnego rodzaju zniekształceń. Na liściach mogą pojawić się plamy wyraźnie ograniczone głównym nerwem, które mogą mieć zabarwienie od żółto-zielonego do brązowego i układać się w formie mozaiki. Ponadto obserwuje się wypadanie części tkanek i powstawanie małych otworów, a z czasem zasychanie i więdnienie najpierw pojedynczych liści, począwszy od brzegów, a później całych roślin.

Biologia: Nicienie tego gatunku porażają wyłącznie nadziemne części roślin, do których przenikają z gleby. Na truskawce i poziomce są one ektopasożytami występującymi przede wszystkim w pąkach oraz na młodych nie rozwiniętych liściach, rzadziej na kwiatostanach i owocach. Na roślinach ozdobnych węgorek zwykle jest endopasożytem występującym wewnątrz blaszki liściowej, lecz można go też spotkać w pąkach, gdzie często zimuje. Rozwój jednego pokolenia szkodnika na truskawce w naszych warunkach trwa około dwóch tygodni. Nicienie giną w glebie, przy braku żywiciela, zwykle po upływie około miesiąca, natomiast w zaszuszonych resztkach roślinnych mogą przeżyć do trzech miesięcy lub nawet dłużej.

Termin lustracji i pobieranie prób: Lustrację i pobieranie prób roślin truskawki należy przeprowadzać wiosną, w mniejszym stopniu na jesieni, natomiast inspekcję i pobieranie prób roślin ozdobnych - przez cały sezon wegetacyjny. Do analiz należy pobierać rośliny z objawami porażenia, a w przypadku ich braku, gdy konieczne jest przeprowadzenie badań laboratoryjnych - wybrane losowo. W przypadku roślin truskawki można pobierać do analizy same pąki, zaś ozdobnych - mogą wystarczyć tylko liście z objawami porażenia. Pobrany materiał roślinny należy odpowiednio zapakować i jak najszybciej przekazać do badań laboratoryjnych.

